



Machiavelli: *Vladař* (1513 – 2013)

APOV50076, Pondělí 16:40 – 18:15, m. č. 4014

Vyučující: Mgr. Jan Bíba, Ph.D., email: jan.biba@ff.cuni.cz

Konzultace: Pondělí 14:00 – 15:00, m. č. 4011

Machiavelliho *Vladař* patří mezi základní (či zakládající) díla moderního politického myšlení a je navíc jednoznačně nejproslulejším dílem v oblasti politické teorie, jež je známo i lidem, kteří jsou k této disciplíně jinak zcela lhostejní. S touto zobecněnou slávou se však nepojí stejně obecná shoda na základních intencích tohoto díla a jeho autora. O co vlastně Machiavelli ve *Vladaři* usiloval? Bylo jeho cílem radit Medicejským vladařům nebo je svrhnout? Usiloval Machiavelli o založení nové, na etice nezávislé politické vědy, nebo naopak nabízel novou politickou morálku? Představuje *Vladař* ucelený politický program, nebo je toliko souborem často protikladných ze zkušenosti odvozených maxim? Je ve *Vladaři* přítomno něco, co jej činí nepostradatelným i pro současné politické myšlení, nebo je natolik svázán s kontextem své doby, že nám již nemá, co říct?

Toto je jenom několik málo otázek, na které se budeme v rámci semináře pokoušet odpovědět. Nedávné výročí pětiset let od sepsání *Vladaře* je pro to nepochybně vhodnou příležitostí. Seminář se bude pokoušet spojit dvě podoby pohledu na Machiavelliho nejznámější dílo: jednak bude vycházet z historického a ideového kontextu Machiavelliho myšlení, jednak se pokusí zabývat působením *Vladaře* a rolemi jeho různých interpretací v dějinách politického myšlení.

Předpoklady zapsání kurzu

Seminář je určen pro studenty magisterského cyklu se zájmem o politickou teorii. Seminář nepředpokládá hlubší obeznámenost s Machiavelliho myšlením (ta je ostatně obvykle spíše na obtíž). Předpokládá však základní rozhled v oblasti politické teorie a ochotu systematicky se připravovat domácí četbou.

Podmínky atestace (zápočtu)

- 70% účast
- Aktivní participace na výuce (přednesený referát, koreferát atd.)
- Pravidelná domácí příprava
- Závěrečný test

Týdenní rozpis výuky

- 20. února:** Machiavelovský paradox: jedno jméno, mnoho tváří
- 27. února:** Historický, sociální, intelektuální a politický kontext vzniku *Vladaře*
- 6. března:** Lucretiovská inspirace
- 13. března:** Samostudium
- 20. března:** Státy a jejich získávání
- 27. března:** Machiavelliho teorie legitimního konfliktu
- 3. dubna:** Samostudium
- 10. dubna:** Vyzbrojování lidu
- 17. dubna:** Velikonoční pondělí.
- 24. dubna:** Mi è parso più conveniente andare dietro alla verità effettuale della cosa.
- 1. květen:** Svátek práce
- 8. květen:** Den osvobození
- 15. květen:** Politická morálka nového vladaře v novém státě

Základní literatura

Primární zdroje

Machiavelliho texty

Vladař

Rozpravy o prvních deseti knihách Tita Livia

Florentské Letopisy

Život Castruccio Castracaniho z Lukky

Mandragora

Další primární literatura

Cicero, *O povinnostech*.

Lucretius, *O přírodě*.

Doporučená sekundární literatura

Komentáře k Vladaři

Benner, *Machiavelli's Prince: A New Reading*.

De Alvarez, *The Machiavellian Enterprise: A Commentary on The Prince*.

Gilbert, A., *Machiavelli's Prince and Its Forerunners: The Prince as a Typical Book de Regimine Principum*.

Scott, *The Routledge Guidebook to Machiavelli's Prince*.

Vatter, *Machiavelli's 'The Prince': A Reader's Guide*.

Viroli, *La redenzione dell'Italia. Saggio sul "Principe" di Machiavelli*.

Zarka, Ménissier (eds.) *Machiavelliho Vladař. Nové umění politiky*

Další sekundární literatura k jednotlivým aspektům Machiavelliho politického myšlení

Althusser, *Machiavel et nous*.

Benner, *Machiavelli's Ethics*.

Brown, *The Return of Lucretious to Renaissance Florence*.

Butterfield, *The Statecraft of Machiavelli*.

Croce, *Etica e politica*.

De Lamar Jensen (ed.), *Machiavelli: Cynic, Patriot, Or Political Scientist?*

Del Lucchese, *Conflict, Power, and Multitude in Machiavelli and Spinoza: Tumult and Indignation*.

Del Lucchese, *The Political Philosophy of Niccolo Machiavelli*.

Di Ascia, *Machiavelli e i suoi interpreti*.

Falco (ed.) *Feminist Interpretations of Niccolò Machiavelli*.

Femia, *Machiavelli revisited*.

Fontana, *Hegemony and Power: On the Relation Between Gramsci and Machiavelli*.

Gilbert, F., *Machiavelli & Guicciardini*.

Gramsci, *Poznámky o Machiavellim, politice a moderním státu*.

Hörnqvist, *Machiavelli and Empire*.

Chabod, *Scritti su Machiavelli*.

Lahtinen, *Politics and Philosophy. Niccolò Machiavelli and Louis Althusser's Aleatory Materialism*.

Lefort, *Le Travail de l'œuvre, Machiavel*.

Magni, *Conflitto e libertà: Saggio su Machiavelli*.

Mansfield, *Machiavelli's Virtue*.

Marietti, *Machiavelli. Filozof nutnosti*.

Münkler, *Machiavelli: Die Begründung des politischen Denkens und der Neuzeit aus der Krise der Republik Florenz*.

Najemy (ed.), *The Cambridge Companion to Machiavelli*.

Negri, *Il potere costituente. Saggio sulle alternative del moderno stato*.

Pitkin, *Fortune is a Woman*.

Pocock, *The Machiavellian Moment*.

Sasso, *Machiavelli e gli antichi e altri saggi*.

Skinner, *Machiavelli*.

Skinner, *The Foundations of Modern Political Thought, vol I*.

Skinner, *Visions of politics, vol. II*.

Strauss, *Thoughts on Machiavelli*.

Vatter, *Between Form and Event: Machiavelli's Theory of Political Freedom*.

Viroli, *Dalla politica alla ragion dello stato*.

Viroli, *Machiavelli: The Founders*.

Von Vacano, *The Art of Power: Machiavelli, Nietzsche, and the Making of Aesthetic Political Theory*.

Znoj, Bíba (eds.) *Machiavelli mezi republikanismem a demokracií*.